

Załącznik 1. Informacja o działalności Wydawnictwa „Familia” sporządzona przez Stanisława Głazewskiego na początku 1986 r., na prośbę Anatola Kobylińskiego, autora katalogu znaczków Poczty Podziemnej „Solidarności” pt. SZEŚĆ LAT PODZIEMNEJ POCZTY W POLSCE (1982-1988) wyd. Muzeum Polskie Rapperswil. Katalog ten zawiera m.in. liczne znaczki, wydane przez „Familię”.

informacja o działalności wydawnictwa

Natychmiast po wprowadzeniu stamtu wojennego grupka działaczy „S”, którzy uniknęli internowania wznowiła działanie organizując akcję samopomocową Tymczasową Komisję Koordynacyjną oraz wydawnictwo. Produkowaliśmy masowo biuletyny, ulotki, informatory, oświadczenia, plakaty /pierwszy z nich został rozlepiony już w nocy z 23 na 14 XII 1981 r./, życzenia świąteczne dla internowanych i ich rodzin itp. Po pierwszej wyspie TKK w marcu 1982 /po której nastąpiło kilka dalszych wysp kolejnych garniturów TKK/ i znacznego uszczuplenia w jej wyniku grona osób zajmujących się poligrafią, trzej ocalaeli z pogromu działacze postanowili zakonspirować się znacznie głębiej i wznowić działalność wydawniczą nie wiążąc się organizacyjnie ani ze stale zagrożoną nową TKK, ani z innymi grupami a utrzymując z nimi kontakt przez uczestniczenie w różnych inicjatywach „S” oraz w jej władzach niższego szczebla. W kontaktach z TKK, które z konieczności od czasu do czasu wznowialiśmy występowaliśmy zawsze jako pośrednicy – nigdy jako producenci. Dzięki temu, nasza grupa o zmiennym składzie i liczebności nigdy nie przekraczającej 5 osób przetrwała bez wpadki do dnia dzisiejszego, mimo kilku masowych wysp w środowisku, prowadząc przez 4,5 r. bardziej lub mniej ożywioną działalność.

Zaczęliśmy od wydawania na potrzeby środowiska Tygodnika Wojennego wykorzystując klisze otrzymywane dzięki kontaktom osobistym oraz resztki materiałów poligraficznych ocalonych od konfiskat. Wydawaliśmy również w dużych nakładach tekstowe i rysunkowe ulotki i plakaty m.in. z okazji 1-go maja, rocznic Sierpnia '80, Grudnia '70 i '81, cegiełki na fundusz dla aktorów itp. Kilkakrotnie drukowaliśmy awaryjnie biuletyny i wydawnictwa innych środowisk zagrożonych wyspą lub przeżywających kryzys.

W miarę wyczerpywania się zapasów materiałów i sprzętu, wobec niemożności korzystania ze wsparcia struktur „S” przeżywaliśmy coraz większe niedobory aż wreszcie wiosną 1983 r. stanęliśmy na skraju bankructwa. Wtedy też zapadła decyzja finansowania produkcji bezpłatnych materiałów „S” z funduszy uzyskiwanych z produkcji druków atrakcyjnych dla kolekcjonerów ale wykazujących równocześnie pewne walory propagandowe. Pierwszym naszym drukiem tego rodzaju były koperty i znaczki okolicznościowe z okazji II Pielgrzymki Jana-Pawła II do Polski.

Ze względu na bardzo ograniczony nakład /600 szt./ i źle skalkulowaną cenę zysk ledwie pokrył koszty produkcji, wobec czego latem 1983 r. wydaliśmy /w nakładzie 500 egz/ blok kolorowych znaczków poświęconych rocznicom Powstania Warszawskiego, Wojny 1920 r., Sierpnia '80 i Września 1939 oraz jesienią tego samego roku bloczku 5 znaczków upamiętniających rocznicę Grudnia '81. Rok 1984 rozpoczęliśmy wydaniem serii znaczków z portretami 11 więzionych działaczy „S” i 4 dowódców XXPK SZP, ZWZ i AK, i dalej

Uzyskiwane fundusze umożliwiły nam skompletowanie sprzętu poligraficznego

go i fotograficznego /oddziedziczony uległ już zużyciu i w ostatnim okresie posługiwaliśmy się sprzętem pożyczonym/, zgromadzenie dużych zapasów materiałów poligraficznych i papieru, wydanie kilkunastu broszur i przeznaczenie znacznych sum na pomoc dla represjonowanych kolegów i ich rodzin, jak również na akcje letnie dla dzieci i młodzieży, zaopatrywanie kilku bibliotek zakładowych w wydawnictwa niecenzurowane, dotowanie konstrukcji nadajnika "S" oraz masową produkcję okolicznościowych ulotek i plakatów rozprowadzanych kanałami "S" w całej Polsce. Np. obydwie akcje wyborcze do RN i Semu wzbogaciliśmy o 1.2 mln ulotek i plakatów w większości kolorowych.

Do lipca 1984 r. pracowaliśmy wyłącznie społecznie. Po tym terminie, wskutek trudnej sytuacji finansowej kluczowego członka zespołu, od zasady tej musieliśmy odstąpić, traktując jego działalność jako pracę zarobkową. Wtedy jednak stosunki w zespole zaczęły się psuć - głównie ze względu na zmęczenie fizyczne i psychiczne jego najstarszych członków oraz częściową dekonspirację. W listopadzie 1985 grupa zaprzestała działalności i rozpadł się nie realizując ostatecznie swego największego marzenia: wydanie w dużym nakładzie i w bibliofilskiej szacie graficznej którejs z książek Orwella. Przyczyną tego niepowodzenia był głównie stały brak rąk do pracy na większą skalę, częste wyczerpujące i szarpiące nerwy akcje produkcji okolicznościowych ulotek oraz brak stałego pomieszczenia spełniającego wymogi konspiracji. W ciągu całego okresu działalności wykorzystywaliśmy mieszkania prywatne co wiązało się z koniecznością częstego przenoszenia sprzętu i liczenia się z życzeniami i odpornością nerwową gospodarzy.

Członkowie zespołu nie zaprzestali jednak działalności i wykorzystując środki finansowe oraz sprzęt zgromadzone przed listopadem 1985 włączyli się do prac innych grup wydawniczych związanych z "S". M.in. fundusze te od grudnia 1985 r. służyły do finansowania druku bezpłatnie kolportowanego w naszym środowisku Tygodnika Mazowsze.

S. GJL